

33. ročník matematické olympiády

[Předmluva]

In: František Zítek (editor); Leo Boček (editor); Karel Horák (editor); Beloslav Riečan (editor); Karol Križalkovič (editor): 33. ročník matematické olympiády. Zpráva o řešení úloh ze soutěže konané ve školním roce 1983-84. 25. mezinárodní matematická olympiáda. (Czech). Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1986. pp. 5–7.

Terms of use.

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

dostáváte do rukou obvyklou výroční zprávu o organizaci, průběhu a výsledcích 33. ročníku naší nejvýznamnější matematické soutěže pro žáky základních a středních škol - matematické olympiády (MO). Za třetinu století své existence se MO rozrostla ze skrovných počátků v široce rozvinutou komplexní akci, která zdaleka není omezena jen na vlastní soutěž v řešení matematických úloh. Postupem let se její organizace obohatila o celou řadu pomocných a doplňkových činností, jako jsou různá školení, semináře a soustředění řešitelů MO, korespondenční seminář, vydávání sbírek úloh a knižnice Škola mladých matematiků, atd.

I při zachování hlavních cílů MO, k nimž bezpochyby patří především vyhledávání a podchylování mladých matematických talentů a podpora jejich dalšího rozvoje, se vlastně stále poněkud mění a zdokonalují její organizační formy. K nejdůležitějším změnám z poslední doby patří reorganizace prvního kola MO v kategoriích A, B a C a postupné rozšiřování MO směrem k nižším věkovým ročníkům.

V 31. ročníku MO byla namísto dřívějších přípravných úloh, jejichž řešení žáci většinou podceňovali, neboť neměly přímý vliv na jejich úspěch v MO, zavedena školní část prvního kola, která má již zřetelně soutěžní charakter. Jedním z cílů, který se tím sledoval, bylo zkvalitnění výběru účastníků druhého kola, a tím i snížení procenta neúspěšných řešitelů ve druhém kole. Školní část soutěže tak přirozeně překlenula mezeru v náročnosti mezi domácím prvním kolem a klausurním druhým kolem. Rovněž se od zavedení školní části prvního kola očekávalo, že přispěje ke zvýšení zájmu o MO ze

strany vedení jednotlivých škol, jejichž úloha se dříve dosti často redukovala na pouhé uvolňování účastníků MO na akce pořádané mimo školu; šlo tedy i o zvýšení prestiže MO v očích ředitelů škol.

Jak nasvědčují dosavadní zkušenosti, plní školní část prvního kola oba tyto hlavní cíle, takže se s ní počítá i pro další ročníky. Zanedbatelná není ostatně ani skutečnost, že se takto podstatně efektivněji využívá fondu vhodných olympiádních úloh.

Z historie MO víme, že zpočátku byla tato soutěž pořádána jen pro žáky středních škol; teprve od 3. ročníku má MO zvláštní kategorii - zprvu D, později Z - pro žáky nejvyšších tříd základních škol. Od počátku se však tato kategorie poněkud liší od kategorií středoškolských tým, že je v ní kladen relativně větší důraz na podchycování zájmu žáků o MO a o matematiku vůbec: kategorie Z tedy má také cíle propagační a náborové.

S postupující modernizací učiva i celého pojetí matematiky na základní škole se začal v příznivém smyslu měnit i zásadní poměr žáků k tomuto kdysi spíše obávanému předmětu. Rostl i zájem žáků o různé matematické zábavné soutěže, které pro ně byly v různých krajích pořádány. Vznikla idea rozšířit MO tak, aby postihla všechny ročníky druhého stupně základních škol. V SSR byla tato idea realizována a již několik let zde probíhá Malá matematická olympiáda; v ČSR se v tomto směru teprve začíná. Vzhledem k dobrým zkušenostem ze SSR lze doufat, že se postupně dospěje k celostátně organizované matematické soutěži i na základních školách.

Součástí této ročenky je také zpráva o mezinárodní matematické olympiádě (MMO), která byla v r. 1984 uspořádána

již po pětadvacáté. Skutečnost, že dějištěm 25. MMO byla Praha, silně poznamenalo i činnost naší MO. Byla věnována zvýšená pozornost přípravě československého družstva a mnozí spolupracovníci MO v Praze i mimo Prahu se zapojili do přípravných a organizačních prací. I když nelze mluvit o výrazném úspěchu našich reprezentantů v soutěži, skutečnost, že ČSSR dokázala zabezpečit hladký průběh MMO s rekordním počtem 192 soutěžících ze 34 států celého světa a zároveň se všem jejím účastníkům předvést jako vyspělá socialistická země se staletou kulturní tradicí, s hlavním městem plným jedinečných historických památek a zároveň pulsujícím současným životem poskytujícím svým obyvatelům přednosti moderní doby znásobené jistotami socialistického zřízení, můžeme považovat za záslužný příspěvek k propagaci dobrého jména naší vlasti ve světě.

Za čtvrt století své existence se MMO rozrostly do rozměrů skutečně významné celosvětové soutěže - svědčí o tom mj. i zájem, který o ně projevují tak vážené mezinárodní organizace jako UNESCO a Mezinárodní matematická unie. Československý přínos k udržování a rozvíjení ušlechtilé tradice olympiád, vyjádřený mj. trojím pořadatelstvím a stoprocentní účastí, můžeme pak bez rozpaků hodnotit veskrze pozitivně.